

LOV OG EVANGELIUM

TEMA: ET LIV SAMMEN MED JESUS

AVKLEDD OG IKLEDD

KRISTI ORD TIL RIK VELSIGNELSE

VÆR BEREDT TIL Å VITNE!

«Og alt dere gjør, i ord eller gjerning, gjør det alt i Herren Jesu navn,
med takk til Gud Fader ved ham!»

Så sa Herren:
Stå på veiene og
se til. Spør etter de
gamle stier. Spør hvor
veien går til det gode, og
vandre på den! Så skal dere
finne hvile for deres sjeler.

Jer 6:16

REDAKSJONSNEMND

Per Bergene Holm, Finn-Widar Knutzen
og Dag Rune Lid
mail: loe.redaksjon@nll.no

ABONNEMENTSANSVARLIG

Vegard Heian
mob: 907 77 312
mail: loe.adresse@nll.no

Grafisk layout: Marie Louise Björn
Bilder: Firefly AI (s. 1, 24), Pixabay (s. 2, 7, 17,
32), Adobe Stock (s. 21), iStock (s. 9, 13),
Trykkeri: ETN Grafisk
ISSN: 2387-5275
Årgang: 62

NORSK LUTHERSK LEKMANNISMISJON ble
grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-
rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds
ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjons-
marken. NLL støtter den lutherske kirken i Moldova
og luthersk litteraturarbeid i Bolivia og Peru.

NLL eier og driver **BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES**
i Vestfold. Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord
og spørre etter de gamle stier, samt fremme arven fra
lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

BLADET LOV & EVANGELIUM utgis av NLL. Det
er gratis og kommer med 6 nummer i året.

Via hjemmesiden vår
WWW.NLL.NO finner du
et stort bibliotek av
lyd- og video-opptak.
NLL kan også søkes opp
som podcast.

vopps

15095

Bankgiro:
3000 22 26193

Svensk kontonummer:
ELS konto:
Plusgiro 48 18 33-2,
Bankgiro 472-8572
viktig å merke betalingen
med NLL

Dansk kontonummer:
7604 1734369

Bibelskolen på Fossnes
Valberggrenda 13B,
3160 Stokke
bibelskolen@nll.no
tlf: 33 33 89 00
www.fossnes.no

Formann NLL
Fredrik Thorbjørnsen
mob: 905 95 749
mail: formann@nll.no

Sekretær NLL
Martin Fjære
mob: 979 89 427
mail: sekretar@nll.no

NLL kontor
mail: kontor@nll.no

INNHold oktober

Leder: Et liv sammen med Jesus Av Finn-Widar Knutzen	3
Kolossierbrevet – Kristusbrevet Av Finn-Widar Knutzen	4
Bønn ut fra salme 32:8 Av Ukjent	7
Avkledd og ikledd Av Jakob Knutzen	8
Guds utvalgte, hellige og elskede Av Martin Fjære	11
Kristi ord til rik velsignelse Av Göran Holmgren	14
Om lovens tredje bruk Fra Konkordieformelen, epitome, art VI	16
Hustavlen i Kol 3:18-4:1	17
Hustavlen Av Martin Luther	18
Vær beredt til å vitne! Av Mikkel Vigilius	20
Tykikus, Epafra og Nymfas Av John Peder Samdal	23
Nytt bibelskoleår på Fossnes	25
Vitnesbyrd fra Bolivia Av Pastora Ojeda	26
Omgangen med Gud i Ordet og bønne Av Olav Valen Sendstad	27
Møtekalender	31
Er du en Demas? Av H. E. Nissen	32

www.nll.no

Et liv sammen med Jesus

I Lov og Evangelium nr 3/2026 fokuserte vi på Kolosserbrevet. Der kan en lese om Kolosserbrevet og byen Kolossæ, og dessuten noen artikler som behandler enkelte avsnitt i første halvdel av brevet. Og vi understreket: Les først og fremst i brevet selv!

Vi antydte den gang at vi ønsket at et senere nummer kunne ta for seg mer fra siste del av Kolosserbrevet. Det gjør vi i dette nummeret.

Brevet deles ofte inn i tre deler, og den siste delen er ofte kalt «Den formanende delen». Det er den vi særlig vil holde fokus på i dette bladet.

«Det nytestamentlige hovedord for å formane er verbet parakaléo» (Studiebibelen, bind V, s. 709). Den som formaner er en «parakletos». Dette er interessant og kaster lys over ordene «formane» og «formaning».

En «parakletos» er egentlig en som er tilkalt for å komme en annen til hjelp og unnsetning. Ø. Andersen har forklart det slik: «For å prøve å gjøre ordet anskuelig: Tenk deg en som ligger i sjøen og holder på å drukne. Han roper: Hjelp! En kommer løpende, hopper uti til ham og redder ham. Den som slik kom på nødpet, han ville være «en tilkalt» - en talsmann – for den som holdt på å drukne. Ordets egentlige mening i Bibelen er denne: en som er tilkalt for å komme en annen til redning og frelse» (i boka *Livets brød*, s. 200).

Ordene «formaning» og «formane», er altså nøye knyttet sammen med «parakletos». Det

henger sammen med å komme til hjelp, å berge i nød, å vise den rette vei så en ikke går seg vill. Dette skjer ved oppmuntring, rettledning, ved å advare og ved å oppmuntre. Dette er å formane.

Og det er nettopp dette Guds ord gjør. Men merk deg at dette er for Guds barn. Det gjelder de som er født på ny og er sanne kristne. De trenger hjelp for ikke å spore av og komme bort fra Jesus. De trenger hjelp til å finne den rette vei og vite hva de skal gjøre. De trenger advarsler og en «hevet pekefinger». De trenger oppmuntring og positive tilrop! Alt dette er å formane. Det er hjelp til å leve kristenlivet.

Formaningen er ikke hjelp til å skape liv eller til å gjenføde. Den er ikke Guds kraft til frelse. Det er bare evangeliet som er det!

Formaningene er en del av lovens tredje bruk. Til de kristne «etter at de er gjenfødt, og kjødet likevel henger fast ved dem – på grunn av dette skal ha en sikker regel som de skal innrette og styre hele sitt liv etter», som Konkordieformelen sier (KF, ep, art VI, pkt 1).

Formaningstalen er derfor en hjelpetale fra Gud til Guds folk. Ta imot Guds ords rettledning - lev etter den! Kraften ligger i evangeliet, men formaningen viser deg retning og vei. Dette er ikke et liv under loven, men i troen på Jesus under nåden. Takk Gud for rettledningene i formaningene, og lev med Jesus i hverdagen!

KOLOSSERBREVET - KRISTUSBREVET

Av Finn-Widar Knutzen

Gud ga Paulus å skrive Kolosserbrevet fra fangenskap. Men Guds ord var ikke fanget! I tillegg til de menneskene Paulus fikk møte i fangenskapet og fikk vitne og forkynne for, fikk han også skrive brev. Vi regner med at fra dette fangenskapet ble Efeserbrevet, Filipperbrevet og brevet til Filemon skrevet, i tillegg til Kolosserbrevet.

Det er et virkelig brev, ikke en avhandling eller et foredrag. Det har ingen overskrifter eller kapittelinndelinger. Kapittel og vers og eventuelle sammendrag eller overskrifter er satt inn senere, for å lette vår lesing og for at vi enklere skal finne fram og kunne henvise hverandre til steder i brevet.

OPPBYGNING AV BREVET

Dette betyr ikke at brevet ikke har en klar tankeføring og en viss disposisjon. Vi finner dette ved å studere brevet. Dermed er det også sagt at det ikke er noen absolutt «fasit» når det gjelder inndeling og våre eventuelle overskrifter i brevet.

Det har vært vanlig å inndele brevet i tre hoveddeler, i tillegg til en innledende og en avsluttende del. En mulig inndeling av hoveddelene er slik:

1. Kristologisk hoveddel, 1:3 – 2:5.
2. Polemisk hoveddel, 2:6 – 3:4.
3. Formanende del, 3:5 – 4:6.

BAKGRUNN FOR BREVET

I artikkelen om Kolossæ og Kolosserbrevet i nr 3/2026 av Lov og Evangelium, skrev vi om at vanskelighetene raskt banket på døren til menigheten i Kolossæ. Vi forstår dette ut av Kolosserbrevet. Det var vanskeligheter internt i menigheten med vrang

lære. Da Paulus fikk vite om dette, ba han for menigheten. Og han skrev et brev til dem.

Den andre hoveddelen blir ofte kalt polemisk del. Polemikk betyr at en angriper eller tar til motmæle mot det en mener er feil eller farlig. I denne delen legger Paulus vekt på å vise at vranglærernes meninger er gale og fører galt av sted. Ja, deres lære fører bort fra et sant forhold til Gud og frelsen i Jesus alene.

Det er mest ut fra den polemiske delen vi kan forstå en del av hvilken vranglære som truet menigheten. Den første hoveddelen, som vi har kalt den kristologiske, legger stor vekt på å forkynne Jesus og understreker hvem Jesus virkelig er, og hva han har gjort for oss og fremdeles gjør. Det blir også understreket at det sanne budskapet om Jesus som Paulus forkynner, er det samme som blir forkynt i hele kristenheten. Det er dette som er sannheten, og som er så farlig å komme bort fra.

KRISTOLOGISK HOVEDDEL

Det er evangeliet om Jesus som er kommet til dem i Kolossæ. Det er dette de har mottatt, og det er dette budskapet som bærer frukt i hele verden (1:6). Det er det sanne evangelium Epafras har lært dem, og som de ikke må komme bort fra. De må for all del ikke bli fanget i vranglære og falsk gudsyndyrkelse (2:8). Det er selve det evige livet det står om. «La ingen røve seiersprisen fra dere» (2:18), sier Paulus.

De er fridd ut av mørkets makt og satt over i Jesu, Guds Sønns rike. Det er i Jesus, og

bare i ham, de har forløsningen, syndenes forlatelse (1:13-14).

Jesus, frelseren og forløseren, er Guds egen Sønn. Han er et bilde av den usynlige Gud (1:15). Ser du Jesus, ser du Gud. Blir du kjent med Jesus, blir du kjent med Gud. Kjennes Jesus ved deg, kjennes Gud ved deg.

Han er hodet for menigheten (1:18). Kommer du bort fra den virkelige Jesus Kristus, den sanne Guds Sønn, og samtidig Marias sønn, kommer du bort fra selve hodet for legemet, som er menigheten. Ja, kunne vi si, mister du hodet, er alt tapt. Så avgjørende viktig er det å ikke komme bort fra Jesus Kristus og frelsen i Ham alene!

Det var ved Jesus Gud forlikte alle ting med seg og gjorde fred ved blodet på Jesu kors (1:20). At Guds Sønn sonet synden på Golgata kors, er det viktigste av alt. Bare der er Gud forlikt, og bare ved Jesu verk kan kolosserne stilles fram for Guds åsyn som hellige og ulastelige og ustraffelige (1:22). Om de «bare blir ved i troen, grunnfestet og faste» og ikke lar seg «rokke fra det håp som evangeliet gir».

Det er dette Paulus strider for – at de må bli værende i Kristus og trøstet i Kristus – i en sann, levende tro på Ham. Da vil de også knyttes sammen i kjærlighet (2:2). De må ikke la seg lure inn i spekulasjoner og vranglære, mennesketanker, som med urette gir seg ut for å være visdom, og hemmelighetsfull tale. Nei, den store hemmeligheten, som må åpenbares av Gud, og det store mysterium som vi aldri blir ferdige med å fordype oss i, og grunne på, hva er det? Det er Jesus selv. Det er han som er «Guds mysterium» (2:2). I ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede (2:3).

Paulus understreker: «Dette sier jeg for at ingen skal bedra dere med lokkende tale» (2:4).

POLEMISK HOVEDDEL

I starten av den polemiske delen, sier Paulus: «Se til at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag, etter menneskers tradisjoner, etter verdens barnelærdom, og ikke etter Kristus» (2:8).

Vranglæren blir her karakterisert som visdomslære. Det gir seg altså ut for å være visdom. Men det er bare et tomt bedrag. Det har ingen tyngde, gir ingen hjelp. Det fører bort fra Jesus, ikke inn til ham. Det gir avstand til Jesus. I stedet skulle kolosserne bli «rotfestet og oppbygget i ham, grunnfestet i troen, slik dere har lært, rike på takk» (2:7).

Det er Jesus som er sentrum og styrken i hele kristenlivet. Ut fra den polemiske delen kan det se ut til at vranglærerne la vekt på engler og åndemakter. Men Jesus er overordnet, er hodet, for enhver makt og myndighet (se 2:10). Og i vers 15 understrekes det at Jesus på korset avvæpnet «maktene og myndighetene». På Golgatas kors viste Jesus seg som seierherre over dem.

En annen side vranglærerne la vekt på, var de gammeltestamentlige gudstjenesteforordningene. Men disse er nå opphevet. Ved frelsen i Jesus har disse gjort sin tjeneste. De var forbilder på og skygger av ham som skulle komme. I stedet for omskjærelsen har vi fått dåpen, og ved troen på Jesus ble dere begravet og reist opp i den (2:12). Tilgivelse for alle synder og det å bli en levende kristen, skjer ved troen på Jesus og i foreningen med Ham. For han utslettet virkelig skyldbrevet, alle Guds bud, de som gikk oss imot. Han tok det bort. Han naglet

det til korset (2:12-13).

«La derfor ingen dømme dere for mat eller drikke eller med hensyn til høytider eller nymånedager eller sabbat!» (2:16)

«Dere er døde med Kristus fra verdens barnelærdom» (loven), sier Kol 2:20. Vi skal derfor ikke la oss binde i samvittigheten av slike bud: Ta ikke! Smak ikke! Rør ikke! (2:21).

Vranglærerne kledde seg i en slags ydmykhet, men ikke ydmykhet i forhold til Guds sanne ord, eller Herrens apostel, Paulus. De holdt på de gammeltestamentlige forskriftene. De var også villige til å gjøre ting som skadet deres eget legeme – en eller flere former for askese. Hva sier Kolosserbrevet om dette? I 2:23 står det: «Slikt har nok ord på seg for å være visdom, med selvvalgt gudsyndyrkelse og ydmykhet og mishandling av legemet. Men det er ingen ære verd, og tjener bare til tilfredsstillelse for kjødet.»

Til slutt i den polemiske delen peker Paulus på den rette veien. Det er veien opp. Opp til Faderens høyre hånd. Hva er der? – eller rettere: Hvem er der? Der sitter han som har fullbrakt frelsesverket! Han med de naglemerkede hendene. Sannheten er at vranglæren vil få oss bort fra ham som vår eneste frelsesgrunn. Det er bare han som kan trøste vår engstelige samvittighet. La sinnet være vendt mot Jesus Kristus. Ikke mot alt det som vranglærerne legger vekten på. Det er bare jordisk gudsyndyrkelse, og fører bort fra Jesus (3:1-2).

La deres sinn være vendt mot det som er der oppe! – nemlig Jesus Kristus, den rettferdige. «Og han er en soning for våre synder, og det ikke bare for våre, men også for hele verdens» (1 Joh 2:2).

FORMANENDE HOVEDDEL

På denne bakgrunn kommer den formanende delen. Den angir hva vi som kristne skal legge vekt på i vårt daglige liv som Guds barn. Som mennesker som er helt og fullt frelst av nåde, helt ufortjent, bare ved Jesu frelsesverk, skal vi nå leve sammen med Jesus i hverdagen.

Hva nå? «Så død deres jordiske lemmer: Utukt, urenhet, syndig lidenskap, ond lyst og pengegriskhet, som er avgudsdyrkelse» (3:5).

Disse ting levde kolosserne i før de ble frelst. Nå skal det være annerledes. «Men nå skal dere legge av alt slikt: vrede, hissighet, ondskap, spott, skammelig snakk fra deres munn. Lyv ikke på hverandre (3:8-9a).

Så blir kolosserne, på rettferdiggjørelsens grunn (3:9b-12a), formant til å ikle seg «inderlig barmhjertighet, godhet, ydmykhet, beskjedenhet og tålmodighet» (3:12b). Og Ordet fortsetter: «så dere tåler hverandre og tilgir hverandre dersom en skulle ha noe å anklage en annen for. Likesom Kristus har tilgitt dere, skal også dere tilgi hverandre» (3:13).

Ja, her er det virkelig mye vi må legge vinn på! Dette skal ikke foraktes, eller bortforklares. Her får vi god veiledning fra Herrens egen apostel for livet vårt. Det er Herrens gode og forpliktende tale til alle Guds barn.

Videre nevner Paulus vårt forhold til Jesu ord. Så kommer et avsnitt der hver især får høre hva han eller hun skal legge vinn på. Er du kvinne eller mann, barn eller far, arbeidsgiver eller arbeidstaker? Her er det et særskilt ord til den enkelte. Dette blir ofte kalt for hustavlen.

Og vi blir påminnet: «Det dere gjør, gjør det av hjertet som for Herren og ikke for mennesker» (3:23).

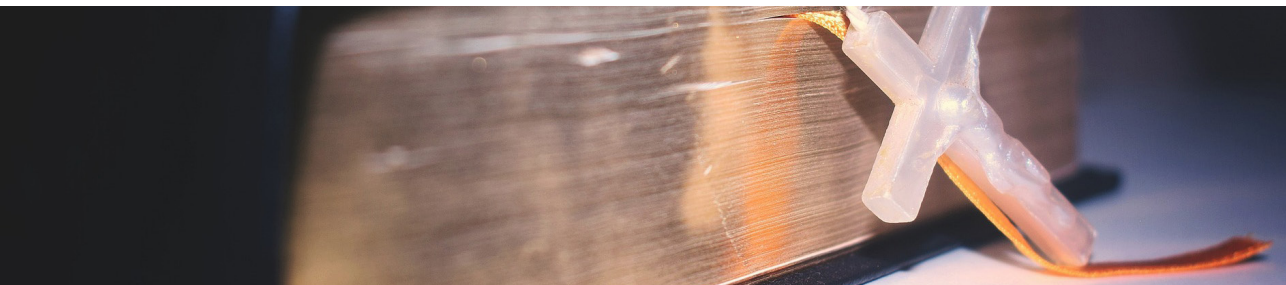
Mot slutten av den formanende delen legges det vekt på bønnen, og at vi skal være vedholdende i den. Dessuten om hvordan de kristne skal omgås «de som er utenfor» – de som ikke tror på Jesus. Det står slik i 4:6: «La deres tale alltid være vennlig, men krydret med salt, så dere vet hvordan dere skal svare enhver».

LES KOLOSSERBREVET

Til slutt vil vi minne om å lese og høre Guds ord: «La Kristi ord bo rikelig blant dere» (3:16). Merk ordene «bo» og «rikelig».

Jeremia vitner: «Jeg fant dine ord, og jeg åt dem. Og dine ord var til fryd for meg og til glede for mitt hjerte. For jeg er kalt ved ditt navn, Herre, hærskares Gud!» (Jer 15:16)

Guds ord er mat. Guds ord gir glede. Uten mat dør livet. Gleden i Herren er vår styrke. Derfor må vi oppmuntre hverandre til å omgås Guds ord. Vi må advare og bli advart om at det er farlig å komme bort fra Guds ord. Og vi må minnes at Herren kaller oss inn til seg i nåde og samfunn – gjennom Ordet – på blodets grunn. Så vil han også tale med oss om livet vårt som Guds barn. Les artiklene i dette bladet og få hjelp på veien! ...

BØNN UT FRA SALME 32:8

«Jeg vil lære deg og vise deg den vei du skal vandre, jeg vil gi deg råd med mitt øye» (Sal 32:8).

Takk, kjæreste Frelser, for at du vil være med hvert skritt jeg skal ta. Mitt hjerte lar seg jo bedra, mitt øye ser ikke langt, og ofte går jeg vill. Men du lærer meg på ny den vei jeg skal vandre.

Vel er dine veier ikke mine, visstnok er de

trange, de stier som fører oppad til kronen. Men de er jo dine, du følger med oss, og da blir veien salig.

Gå da fremdeles med meg i ørkenen, Jesus, slik at jeg kan nå mitt salige Kana'an. Snart står jeg ved floden og ser landet der over. Ta da meg i din favn og bær meg hjem til deg!

Fra andaktsboken *Se på Jesus*,
Luther Forlag, Oslo 1973

AVKLEDD OG IKLEDD

Av Jakob Knutzen

«Dere har jo avkledd dere det gamle mennesket med dets gjerninger, og har ikledd dere det nye mennesket, det som blir fornyet til kunnskap etter sin Skapers bilde. Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, trell, fri – Kristus er alt og i alle. Dere er Guds utvalgte, hellige og elskede!»

(Kol 3:9b-12a)

I DEN FORMANENDE DELEN

Aller først vil vi kort bemerke versinndelingen i avsnittet, da den kanskje ikke er den mest naturlige. I vers 5-9a formaner apostelen kolosserne. Så kommer dette innskuddet i 9b-12a. Fra 12b og videre fortsetter formaningsstalen. Innskuddet starter og stopper altså midt i to ulike vers.

At det virkelig er et innskudd er helt klart. Både selve saksinnholdet viser dette, men verbformen endres også. I versene med formaninger både før og etter innskuddet er det fokus på fremtiden. Det brukes bydeform, og det pekes på hvordan de kristne skal leve.

Det er altså dette innskuddet i versene 9b-12a vi vil stanse litt for her. Vi er i den formanende delen av Kolosserbrevet, men hva er det Paulus vil minne kolosserne om midt i et slikt formaningsavsnitt?

HVA HAR SKJEDD MED EN KRISTEN?

De skal minnes om noe som har skjedd.

Det er noe de har avkledd seg, og noe de har ikledd seg. De har avkledd seg det gamle mennesket med dets gjerninger, og har ikledd seg det nye mennesket. Her er det snakk om hvordan de står for Gud. Vi merker jo som kristne at det gamle mennesket henger så fast ved oss, men det er ikke slik en kristen står for Guds ansikt. Du som tror på Jesus, står for Faderens ansikt i Jesu egen rettferdighets drakt. I Jesus er du helt ren. La deres sinn være vendt mot det som er der oppe. Paulus minner kolosserne her om det samme som han var inne på i Kol 3:1-4.

YPPERSTEPRESTEN JOSVA

Når vi leser om kolossene som har avkledd seg det gamle mennesket med dets gjerninger og ikledd seg det nye mennesket, kan tankene føres til ypperstepresten Josva som sto for Herrens ansikt. Det står om dette hos profeten Sakarja, kapittel 3. Les gjerne avsnittet selv. Josva sto med skitne klær for Herrens ansikt og ble anklaget av Satan. Et par bemerkninger om dette:

Når det står om Herrens engel i Det gamle testamentet, så er det Jesus før hans komme i kjød det er tale om. Dette er det viktig å ha klart for seg for å forstå dette avsnittet rett. Når det står om Herrens engel i dette avsnittet, er det Jesus det er snakk om. Satan anklaget Josva for hans synd. For hans skitne klær, som det sies. Men så sier Jesus noe til dem som sto foran ham. «Ta de skitne

klærne av ham! Og til ham selv sa han: Se, jeg tar din misgjerning bort fra deg og kler deg i høytidsklær.» Jesus bød at han som sto skitten, dømt i sine egne klær, skulle avkles. Og så forkynnes det om hva Jesus selv skal gjøre, han skal ta misgjerningene bort. Han skal kle ham i høytidsklær.

Det er intet sted det er bedre å stå anklaget og dømt for sin synd, enn for Jesu ansikt. For det er syndere han tar seg av. Jesus kom for å søke og frelse det som var forapt. Jesus er den samme gjennom hele Skriften. Slik som Josva ble ikledd helt nye og rene høytidsklær, slik minner Paulus kolosserne om at ved troen på Jesus står de for Gud ikledd det nye mennesket, Jesus Kristus.

DET ER INGEN FORSKJELL

Det er stor forskjell på mennesker på

veldig mange måter. Hvem de er, hvordan de er, hvor de kommer fra og så videre. I avsnittet pekes det på ulike mennesker. Grekere, jøder, omskårne, uomskårne, barbarer, skytere, treller og frie. Nå er vi midt i et formaningsavsnitt, og slik sett er det også stor forskjell på kristne. Alle kristne har ikke kommet like langt i helliggjørelse, ja, det er stor forskjell på kristne mennesker på mange måter. Jesus får ikke prege livet til alle kristne i like stor grad. Men alle kristne må si med Paulus (Fil 3) at de ikke er fullkomne, men at de jager etter det. En kristen tar Guds ord inn over seg og lever etter det.

Men når det gjelder min salighet, hva da? Da er Kristus alt. Han er ikke nesten alt. Nei, han er alt. Han er alt i alle - i alle kristne. Det er slik for alle kristne. Om ikke det er slik for deg at Jesus er ditt alt til salighet, ja, da er du ingen kristen.

Kristus er alt. Den som har Jesus, han har nok. Jesu fullbrakte frelsesverk er fullt ut tilstrekkelig for å frelse deg. Ja, det er nok til å frelse alle, den pene fariseer og den dypest falne i ytre synder. For Gud er det ingen forskjell. Da Jesus døde på korset, døde han for alle mennesker og alle deres synder. Alle mennesker kalles til omvendelse og tro på Jesus.

LOVEN ANKLAGER ALLTID

Både første og siste setning i innskuddet begynner med ordet «dere». Dere som er avkledd det gamle mennesket og som står i Jesu rettferdighet for Gud. Dere som har Kristus som deres alt. Dere, som dere er i Kristus, dere er Guds utvalgte, hellige og elskede. Slik er en kristens sanne stilling innfor Gud!

Et av de kjente begrepene fra reformasjonen er de tre latinske ordene *lex semper accusat*. Begrepet betyr «loven anklager alltid.» Melancthon skrev disse ordene i apologien til den Augsburgske bekjennelse (art IV om rettferdiggjørelsen). Slik er det virkelig, og det er nyttig å ha dette begrepet klart for oss som kristne. Vi får ikke noe pluss i margin av loven. Den anklager oss. Formaningstalen i Skriften er lovforkynnelse, og den vil da alltid ha anklagen med seg inn over en kristen. Der loven ikke lenger anklager, blir den ikke rett forkynt eller forstått.

Formaningene er gitt for å hjelpe oss til å leve med Jesus i hverdagen. La oss gå ut og virkelig følge Guds ords formaninger! Samtidig vil en kristen oppdage at «loven anklager alltid». Med dette i tanke er

det kanskje ikke så vanskelig å forstå at kolosserne, også her i et formanings-avsnitt, trenger påminnelse om hva som gjelder i deres gudsforhold. Noen mener at formaningene og evangeliet ikke skal forkynnes sammen, for da mister budskapet sin kraft. Men det er ikke sant. I Skriften forkynnes loven og evangeliet sammen, ellers gis det ikke klarhet og lys.

Det er fort gjort å komme inn under loven i sitt kristenliv. Da forsvinner friheten i evangeliet sammen med alle åndens frukter. De er jo frukter av selve evangeliet.

En kristen er frelst på grunn av Jesus alene. Dere hviler på den uforskyldte nådes klippegrunn. «Så død da deres jordiske lemmer (...) Ikle dere da inderlig barmhjertighet, godhet, ydmykhet, beskjedenhet og tålmodighet, så dere tåler hverandre og tilgir hverandre dersom en skulle ha noe å anklage en annen for. Likesom Kristus har tilgitt dere, skal også dere tilgi hverandre» (Kol 3:5,12-13).

Vi er som kristne kalt til å møte våre medmennesker slik vi hver dag blir møtt av vår Herre Jesus. Med nåde og barmhjertighet.

Dersom vi skulle prøve å oppsummere hele avsnittet fra vers 5-23, kan vi si det slik: Vi er avkledd, derfor skal vi legge av og døde. Vi er ikledde, derfor skal vi ikle oss. •••

GUDS UTVALGTE, HELLIGE OG ELSKEDE

Av Martin Fjære

«Dere er Guds utvalgte, hellige og elskede! Ikle dere da inderlig barmhjertighet, godhet, ydmykhet, saktmodighet og tålmodighet, så dere tåler hverandre og tilgir hverandre dersom en skulle ha noe å anklage en annen for. Likesom Kristus har tilgitt dere, skal også dere tilgi hverandre. Men over alt dette, ikle dere kjærligheten, som er fullkommenhetens sambånd. La Kristi fred råde i hjertene deres! Til den ble dere jo kalt i det ene legeme. Og vær takknemlige!» (Kol 3:12-15)

I Kolosserbrevets tredje kapittel finner vi formaninger både om hva en kristen skal legge av og hva en skal ta på seg. Det er noe som skal dødes og noe som skal leves.

En direkte tale til hvert enkelt Guds barn som kommer i form av bydende ord som: «Så søk da (...) La deres sinn være vendt mot (...) Så død da (...) nå skal dere legge av (...) lyv ikke på hverandre!» Og i vårt tekstavsnitt, to ganger «ikle dere», i vers 12 og 14, og endelig i vers 15: «La Kristi fred råde ...»

Det er klare, enkle ord som ikke er til å ta feil av. Bydende ord fra Den hellige majestet, bydende ord fra Guds munn som det er katastrofalt om et menneske «bare tar opp til vurdering», for så å legge fra seg. Den enkleste og mest utbredte måten å legge Ordet fra seg, er antakelig å lese hurtig videre og «utsette gjennomføringen». Med denne måten å forholde seg til Bibelen på kan jeg være en flittig bibelleser selv om det er «svik i ånden» (Sal 32:2).

Den fromme Abraham blir i Skriften

beskrevet både på godt og ondt, og to ganger leser vi at han, på lik linje med kolosserne, hadde særlig bruk for: «lyv ikke på hverandre!» For å redde sitt eget skinn, løy han to ganger om sin kone Sara og oppfordret også henne til å tale halvsannhet. Hadde ikke Herren avslørt løgnen ville det gått riktig galt med Abraham. Han måtte føres tilbake i den daglige omvendelsen fra sitt syndige kjød og til Guds ord og løfter.

Men vi skal også legge merke til et annet trekk som Skriften tar med fra hans historie. En anskuelsesundervisning i hvordan han forholdt seg til Guds ord. I 1 Mos 17 får han på ny Guds løfter tilsagt seg og Guds befaling om omskjærelsens paktstegn. Det var et betydelig antall gutter og menn som tilhørte hans husstand, og praktisk sett ikke fritt for komplikasjoner når menn i alle aldre slik skulle omskjæres. Allikevel kan vi lese:

«Samme dag tok Abraham Ismael, sin sønn, og alle som var født i hans hus, og alle som var kjøpt for hans penger, alt mannkjønn blant folkene i Abrahams hus, og han omskar deres forhud, slik Gud hadde sagt til ham. Abraham var nittini år gammel da hans forhud ble omskåret» (1 Mos 17:23-24).

Her gav han ikke rom for noen betenkningsstid eller nedsettelse av en eller annen komite som skulle vurdere Guds klare ord. «Samme dag ...» Vi ser den samme umiddelbare holdning til Guds ord når Herren byr ham å gå til Moria for å ofre Isak. Vi trenger som Abraham å frelses fra åndelige fornufts vurderinger og påfølgende

løgn og inn i det samme umiddelbare forholdet til Guds klare ord. Vi skal ta imot ordene i Kolosserbrevets tredje kapittel etter Abrahams eksempel.

Hva annet hadde Abraham å stille opp mot Guds «umulige» krav enn Guds løfter som var tilsagt ham? Hva annet har vi å stille opp imot «det umulige krav», bydeordene i Kolosserbrevet, enn det evangelium han forkynner oss i samme kapittel? Ikke sjelden mister kjempende sjeler motet når Ordet byder både det ene og det andre. En mister motet for en har så mange nedslående erfaringer av sin udugelighet til å forandre seg selv!

La oss i denne nøden verken slå av på «bydeordene» eller «løfteordene»! La oss se hvilke løfterikt tilsagn som blir gitt oss i teksten, før 2x «ikle dere»: «Dere er Guds utvalgte, hellige og elskede! Ikle dere da inderlig barmhjertighet, godhet, ydmykhet, saktmodighet og tålmodighet» (Kol 3:12).

Disse Kristustroende kolosserne som trengte alle slags formaninger og korreksjoner pga sitt onde kjød og sin onde lyst, disse som stadig ble fristet og var henfalte til alle slags kjodelige reaksjoner, nettopp de får høre: «Dere er Guds utvalgte, hellige og elskede!» Slik er Guds forhold til dem! De er virkelig Guds utvalgte, Guds hellige og Guds elskede! Denne stand og stilling for Gud har de vedvarende i Kristus. Videre kommer forsikringen i v 13: «likesom Kristus har tilgitt dere». Den saken er på forhånd i orden og påvirkes ikke av dem selv. Det er Kristus som har tilgitt, og i ham er det en varig tilgivelse livet ut, uavhengig av antall forseelser eller onde tilbøyeligheter i kjødet.

Det er en forsikring fra den hellige Gud

som overgår alt annet og som borger for en usigelig trygghet og fred over et tilkortkommet og forsakt Guds barn. Det er hele grunnlaget for daglig å vende seg til ham med sitt onde kjød og slik døde og avlegge det. Det er hele drivkraften til ikke å gi det brusende kjødet noen livsrett i livet.

Og hva annet har en kristen å kle seg med enn den godhet en daglig møter hos sin himmelske Far og hos Jesus Kristus vår bror? Den kledning er ikke først og fremst det eksempel Jesus har gitt på hvordan det skal gjøres, men den inderlige barmhjertighet, godhet han fra evighet har vist deg og fortsatt daglig viser deg. Hva annet har du å kle deg med enn den ydmykhet, saktmodighet og tålmodighet han viste alle, da han i 33 år levde ditt liv fullkomment for Gud?

Denne kledningen, Jesu fullkomne liv, har Gud allerede kledd deg med i himmelen i Kristus. Det er det samme vi skal kle oss med i hverdagslivet her på jord. Vi skal ikke kle oss med egenrettferdighet og selvstrev, men med det som han allerede har fullført for oss for Gud. Det er underlig å kle seg med en annen sine gjerninger! Det er underlig å vise medmenneskene en annens barmhjertighet og godhet med dem! Men da blir Kristus herlig og stor både for en selv og for medmenneskene.

Det er dette evangeliet vi har å ikle oss når det blir behov for å «tåle og tilgi hverandre» i konkrete vanskelige saker hvor det er grunn til å anklage motparten. Glem da ikke friheten i at Kristus «har tilgitt dere»! Din sak er i orden hos ham, enda du overhode ikke fortjener det i deg selv. Det er dette sinn og denne innstilling du skal vise dine skyldnere.

Jesu uforbeholdne kjærlighet er overordnet! Den skal godkjenne eller overstyre våre handlinger, være bestemmende for om vi skal handle eller avstå fra å handle. Jesu kjærlighet er det eneste som kan sette alle ting i riktig forhold til hverandre – «fullkommenhetens sambånd».

Vi forstår at det er mangt og mye som kjemper om å få råderett i vårt hjerte, både i forhold til oss selv og i forhold til andre. I åndelig henseende banker tvilen og frykten på døren like godt som likegyldighet og sløvhets. De nøyer seg ikke med å stå utenfor, men vil råde og bestemme i hjerte og sinn. I medmenneskelige og timelige forhold er menneskefrykt og menneskeforakt hyppige gjester. Bekymringer og hovmodige tanker om det som møter oss eller som vi tror vil møte oss, kjemper iherdig for å regjere i vårt sinn i hverdagen. Og på en underlig måte kjenner vi oss forpliktet på å tenke slik om dette og hint.

«La Kristi fred råde i hjertene deres», sier Guds ord! Kristi fred har råderetten også i ditt hjerte. Og hvordan kan vi være sikre

på det? Jo, for den grunner seg på den fred som råder mellom Faderen og Sønnen i himmelen. Kristi fred grunner seg på det fredsforhold som allerede er opprettet mellom Faderen og Jesus Kristus, vår stedfortreder. Likesom det rettmessig råder fred mellom Faderen og Sønnen i himmelen, skal både Guds fred og Kristi fred rettmessig råde grunnen i Guds barns hjerter her på jord.

Her står vi overfor en åndelig sannhet som er gledelig og frydefull for det gjennfødte hjerte, samtidig som det er katastrofe og pinefull dødelse for den onde natur. Ja, i kjødelighet kjennes det beint fram ansvars-løst og naivt å la Kristi fred råde i alle saker. Det er en bemerkelsesverdig påminnelse når menigheten, Kristi legeme, blir trukket frem i denne sammenheng. Som lemmer på hans legeme, som innpodede kvister på ham, er vi kalt til hans fred i hans legeme. Da har heller ikke siste setningen i vers 15 noe urimelig over seg: «Og vær takknemlige!» For der Kristi fred råder, spirer takknemligheten frem både i den enkeltes hjerte og i mellom Guds folk. •••

KRISTI ORD TIL RIK VELSIGNELSE

Av Göran Holmgren

«La Kristi ord bo rikelig blant dere.»

(Kol 3:16)

Kristi ord er forutsetningen for alt åndelig liv og all sann kristen virksomhet. Hvorfor? Fordi Herrens ord er livets ord. Det guddommelige ordet skaper og opprettholder det åndelige livet. Får ikke Guds ord være i sentrum, ebber livet ut, både hos deg som enkeltkristen og i forsamlingen.

Paulus oppfordring i Kol 3:16 inngår i et formaningsavsnitt til de troende vennene i Kolossæ. Apostelen visste hvor farlig det er for Guds folk om Skriften trengs til side i forsamlingen, i hjemmet og i de enkelte kristnes liv. Behøvde de troende i Kolossæ formaningen «La Kristi ord bo rikelig blant dere», så behøver vi det enn mer i vår tid – hos oss. Tenk for eksempel på dette: Hvor mye tid bruker du til mobilen eller PCen sammenliknet med tiden til bibellesning og bønn? Dessuten: Hva fylles ditt sinn med, hvordan påvirkes du av det ene eller det andre? Du vet svaret! Men tar du konsekvensen av det?

KRISTI ORD ER ORDET FRA KRISTUS OG OM KRISTUS

Uttrykket Kristi ord har dobbelt innhold. Det er ordet fra Kristus. Kristi ord er hele Bibelen – fra Første Moseboks første ord til Åpenbaringsbokens siste ord. Skriften er Herrens ord og derfor helt igjennom pålitelig. «Herrens lov er fullkommen» (Sal 19:8).

Kristi ord – ordet fra Kristus – er levende og livgivende. «De ordene jeg har talt til dere, er ånd og er liv» (Joh 6:63). Derfor er Bibelen livsviktig! «For dette er ikke noe tomt ord for dere, men det er deres liv» (5 Mos 32:47).

Kristi ord betyr samtidig ordet om Kristus. Han er jo Bibelens kjerne og stjerne. Kristi ord er framfor alt budskapet om den korsfestede og oppstandne Frelseren, «han som ble gitt for våre overtredelser og reist opp til vår rettferdiggjørelse» (Rom 4:25). Et salmevers sammenfatter Kristi verk for oss:

*Han fullgjorde vad vi borde
och blev vår rättfärdighet.*

*Han avvände vårt elände
för båd' tid og evighet.*

*Han förvärvade att vi är vde
ljus og frid og salighet.*

RIKELIG MED KRISTI ORD

Om det åndelige livet skal bevares friskt, trenger vi å lese og tilegne oss budskapet om Jesus og hans forsoningsblod på nytt og på nytt. Ordet om Kristus er mat for sjelen. Det man spiser forbruker man. Derfor trenger vi stadig nytt inntak av Kristi ord. Evangeliet må være daglig næring for vår sjel. Profeten sier: «Jeg fant dine ord og jeg åt dem. Og dine ord var til fryd for meg og til glede for mitt hjerte» (Jer 15:16).

Kristi ord – evangeliet – det forvandlende og fornyende budskapet om Kristus, skal bo hos oss, sier apostelen. Bibelen skal ikke bare være en tilfeldig gjest som kommer fram ved

høytidelige anledninger, men den daglige følgesvennen.

Jeg husker en eldre kvinne som hadde møtt Herren på nytt og fått en helt ny kjærlighet til Guds ord. Hun fortalte hvordan hun hver morgen åt frokost, tok sine medisiner og med fornyet glede leste Bibelen. – Så fint, sa jeg, da får du jo mat og medisin for både kropp og sjel hver morgen – en god start på dagen!

Om Guds ord bor hos oss, preger det oss. Et hjem der Bibelen ikke har noen sentral plass, formes ikke livet i god retning. Men der Guds ord bor rikelig, og man tar det til seg og følger det, blir livet velsignet.

La oss åpne på vid vegg for Herrens ord! La Kristi ord bo rikelig hos dere. Bo Giertz oversetter: «Få stort rom blant dere». Ja, det er akkurat dette det er spørsmål om. Ikke bare fylle på med noen bibelvers iblant. Om du heller litt vann i et glass, har du jo vann i glasset. Men ett glass kan inneholde mer eller mindre væske. Fyller man riktig mye, renner det kanskje over. Fyll ditt hjerte og hjem med Guds ord – til velsignelse for deg selv og andre! Det sies så fint om Elisa: «Hos ham er Herrens ord» (2 Kong 3:12). Et vakkert vitnesbyrd. Tenk om det kunne bli sagt om deg og meg!

Her vil jeg føye inn en viktig sak. Vi har mange gode andaktsbøker av for eksempel Luther, Rosenius, Hans Erik Nissen, Carl Fr. Wisløff m.fl. Disse bøkene gir god veiledning og hjelp som vi bør takke Gud for. Men andaktsbøker – hvor gode de enn er – kan og skal ikke erstatte Bibelen.

Martin Luther skriver: «Den kjære Bibelen

blir gjennom de mange forklaringene så gjemt og begravet at man ikke lenger kan tilegne seg selve teksten. Når jeg tenker på dette, kunne jeg vel ønske at alle mine bøker ble begravet ti alen under jorden. Det er mitt beste og kristeligste råd, at man henter vannet direkte fra kilden, dvs flittig leser i selve Bibelen. Jeg vil ha Skrift-lærde mennesker, ikke Luther-lærde!» (Vi kan lita på Bibeln, s. 105).

RIKDOMMEN I KRISTI ORD

Til slutt vil jeg bare antyde, at David Hede-gårds oversettelse av Kol 3:16 peker på ytterligere en velsignet sannhet: «La Kristi ord i hele sin rikdom bo hos dere.» Det minner oss om at vi behøver alt Guds ord, ikke bare visse favoritttekster. Vi skal takke Gud for hele Bibelen, både Det gamle testamente og Det nye testamente. Jesus viste for Emmausvandreren hvordan alle Skriftene vitnet om ham. Har du sett det?

Bibelen er et skattkammer. Gå derfor inn der under bønn om Guds Ånds ledelse. Stå ikke bare i døren og se. Nei, Herren innbyr deg til det guddommelige Ordets virkelighet i hele sin rikdom. Du føres inn i evangeliets underfulle verden. Dine øyne åpnes og du får glede deg over de himmelske rikdommene. Gud har i Kristus «velsignet oss med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus» (Ef 1:3). Derfor utbryter Paulus: «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud» (Rom 11:33).

Hver kristen som – midt under egen åndelig fattigdom, kamp og nød – lever i og av Kristi ord, har rett å ta til seg Jesu herlige forsikring: «Jeg vet om din trengsel og din fattigdom – men du er rik» (Åp 2:9). •••

OM LOVENS TREDJE BRUK

Fra Konkordieformelen, Epitome, art VI

HOVEDSPØRSMÅLET I DENNE STRIDEN

Loven er gitt mennesket av tre grunner: For det første fordi en ytre tukt kan opprettholdes mot de ville og ulydige. For det andre for at menneskene gjennom den kan bli ført til erkjennelse av sine synder. For det tredje for at de – etter at det er gjenfødt og kjødet likevel henger fast ved dem – på grunn av dette skal ha en sikker regel som de skal innrette og styre hele sitt liv etter.

Om den tredje bruk av loven har det oppstått strid mellom noen få teologer: Spørsmålet om man skal holde på med denne bruk også hos de gjenfødte kristne – eller ikke. Den ene parten har svart ja, den andre nei.

HVA VI SIER JA TIL

DEN RETTE KRISTNE LÆRE I DENNE STRIDEN

1. Vi tror, lærer og bekjenner: Selv om de mennesker som tror rett og virkelig er blitt omvendt til Gud, er frigjort fra lovens forbannelse og tvang gjennom Kristus, er de likevel ikke uten lov av den grunn. For de er blitt forløst av Guds Sønn for at de skal øve seg i loven dag og natt, Sal 119. Heller ikke før fallet levde våre første foreldre uten lov, for Guds lov var skrevet i hjertet da de ble skapt i Guds bilde (1 Mos 2:16; 3:3).

2. Vi tror, lærer og bekjenner at loven skal forkynnes ikke bare for de vantro og ubotferdige, men at den med flid skal forkynnes også for de rett-troende, som er sant omvendt, gjenfødt og rettferdiggjort ved troen.

3. Selv om de er gjenfødt og fornyet i

deres sinns ånd, så er en slik gjenfødelse og fornyelse likevel ikke fullkommen i denne verden, men bare påbegynt. Og de troende står med deres sinns ånd i en stadig kamp mot kjødet – det vil si mot den fordervede natur og beskaffenhet som henger fast ved oss helt til døden (Gal 5:17; Rom 7:21-23). På grunn av denne gamle Adam, som ennå sitter i menneskets forstand og vilje og i alle ytringer, er det nødvendig at Herrens lov alltid lyser for dem (Rom 12:7f), for at de ikke ut fra en menneskelig tankegang skal ta til med en egenrådlig og selvvalgt gudstjeneste. Like ens er dette nødvendig for at den gamle Adam ikke skal handle etter sin egen vilje, men i stedet bli tvunget mot sin vilje til å følge Ånden og bli tatt til fange under ham, ikke bare ved lovens formaning og trussel, men også ved straffer og plager, (1 Kor 9:27; Rom 6:12; Gal 6:14; Sal 119:1; Heb 13:21).

4. Når det gjelder forskjellen mellom lovens gjerning og Åndens frukter, tror, lærer og bekjenner vi at gjerninger som skjer etter loven, er og skal kalles lovens gjerninger så lenge de blir tvunget fram av mennesker gjennom straff og trussel om Guds vrede.

5. Men Åndens frukter er gjerninger som Guds Ånd, som bor i de troende, virker gjennom de gjenfødte og som utføres av de troende – for så vidt som de er gjenfødt – som om de ikke visste om noe bud, noen trussel eller belønning. På denne måten lever da Guds barn i loven og vandrer etter Guds lov. Paulus kaller den i sine brev «Kristi lov» og «sinnets lov». Likevel er ikke dette å være «under loven», men «under nåden», (Rom 6:14; 7:23; 8:1,14).

6. Altså er og blir loven både hos de botferdige og ubotferdige, hos de gjenfødte og ugjenfødte mennesker en eneste lov, nemlig Guds uforanderlige vilje. Derfor ligger forskjellen når det dreier seg om lydighet bare hos mennesket. Den ene, som ikke er gjenfødt, gjør det som loven krever av ham ut fra tvang og uvilje (i likhet med det de gjenfødte gjør etter kjødet). Men de troende – for så vidt som han er født på ny – gjør uten tvang og med villig ånd det som ingen lovens trussel noen gang kunne ha tvunget ut av ham.

HVA VI SIER NEI TIL

DEN MOTSATTE FALSKE LÆRE

Derfor forkaster vi som skadelig og i strid med kristelig tukt og sann gudsfrykt den lære og villfarelse som sier at loven bare skal holdes fram for de vantro, ikke-kristne og ubotferdige på den måte som er nevnt ovenfor, ikke for de kristne og rett troende.

Kilde: *Konkodieboken*,
Lunde forlag, 1985

HUSTAVLEN I KOLOSSERBREVET 3:18-4:1

Dere hustruer: Underordne dere under deres egne menn, som det sømmer seg i Herren.

Dere menn: Elsk deres koner, og vær ikke bitre mot dem.

Dere barn: Vær lydige mot deres foreldre i alle ting, for det er til behag for Herren.

Dere fedre: Gjør ikke barna deres bitre, slik at de mister motet.

Dere tjenere: Vær lydige mot deres jordiske herrer i alle ting, ikke med øyentjeneste for

å gjøre mennesker til lags, av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren. Det dere gjør, gjør det av hjertet, som for Herren og ikke for mennesker. For dere vet at dere skal få arven til vederlag av Herren. Tjen Herren Kristus! For den som gjør urett, skal få igjen for den urett han gjorde, og det blir ikke gjort forskjell på folk.

Dere herrer: Gjør det som rett og rimelig er mot deres tjenere, for dere vet at også dere har en herre i himlene.

HUSTAVLEN

Av Martin Luther

Hustavlen – noen skriftsteder for alle slags hellige stender og stillinger. Her skal hver og en ha sitt eget skriftord som formaner dem i deres egen livsstilling og tjeneste.

BISKOPER, SOGNEPRESTER OG PREDIKANTER

Derfor må en tilsynsmann være uklanderlig, én kvinnes mann, edruelig, sindig, verdig, gjestfri, dyktig til å lære andre, ikke drikkfeldig, ikke voldsom, men mild, ikke stridslysten eller pengekjær. Han må styre sitt hus godt og ha lydige barn med all ærbarhet. Men den som ikke vet å styre sitt eget hus, hvordan kan han ha omsorg for Guds menighet? Han må ikke være nyomvendt (1 Tim 3:2-6a).

DE KRISTNES PLIKTER OVERFOR SINE LÆRERE OG SJELESØRGERE

Et og drikk det de byr dere, for arbeideren er sin lønn verd (Luk 10:7). Slik har også Herren fastsatt for dem som forkynner evangeliet, at de skal leve av evangeliet (1 Kor 9:14). Den som blir undervist i Ordet, skal dele alt godt med den som lærer ham (Gal 6:6). De eldste som er gode forstandere, skal aktes dobbel ære verd, særlig de som arbeider i tale og lære. For Skriften sier: Du skal ikke sete muleband på en okse som tresker! – Og: Arbeideren er sin lønn verd! (1 Tim 5:17f).

Vi ber dere brødre, at dere verdsetter dem som arbeider blant dere, de som er deres forstandere i Herren og formaner dere, og at dere i kjærlighet akter dem meget høyt på grunn av den gjerning de gjør. Hold fred med hverandre! (1 Tess 5:12f) Vær lydige mot veilederne deres og rett dere etter dem. For de våker over deres sjeler, og skal avlegge regnskap for det. Se til at de kan gjøre det med glede og uten sukk, for ellers vil det ikke

være til gagn for dere (Heb 13:17).

OM DEN VERDSLIGE ØVRIGHET

Hver og en skal underordne seg de myndigheter han har over seg. For det er ikke øvrighet uten av Gud, men de som finnes, er innsatt av Gud. Den som setter seg opp mot øvrigheten, står Guds ordning imot. Men den som står imot, skal få sin dom. Den bærer jo ikke sverdet for intet. For den er Guds tjener, en hevner til straff over den som gjør det onde (Rom 13:1,4) .

HVA UNDERSÅTTENE SKYLDER ØVRIGHETEN

Gi da keiseren det som keiserens er, og Gud det som Guds er! (Matt 22:21) Hver og en skal underordne seg de myndigheter han har over seg. – Derfor er det nødvendig å underordne seg, ikke bare av frykt for straffen, men også for samvittighetens skyld. Derfor betaler dere jo også skatt, for de er Guds tjenere som nettopp tar vare på dette. Gi alle det dere skylder dem: skatt til dem som har krav på skatt, toll til dem som har rett til toll, frykt til dem som skal fryktes, ære til dem som bør æres (Rom 13:1,5-7). – Framfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker, for konger og for alle som er i høy stilling, så vi kan leve et stille og rolig liv i all guds frykt og ærbarhet (1 Tim 2:1f). Minn dem om å underordne seg under styresmakter og myndigheter, være lydige, alltid ferdige til å gjøre godt (Tit 3:1). For Herrens skyld skal dere underordne dere under enhver menneskelig ordning, enten det nå er en konge, som den høyeste, eller landshøvdingen som er utsendt fra ham for at de skal straffe dem som gjør ondt og hedre dem som gjør godt (1 Pet 2:13f).

TIL EKTEMENN

Så skal også dere ektemenn leve med forstand sammen med deres koner som det svakere kar. Og vis dem ære, for også de er medarvinger til livets nåde – for at bønnene deres ikke skal hindres (1 Pet 3:7). – Og vær ikke bitre mot dem (Kol 3:19).

TIL HUSTRUER

Likeså skal dere koner underordne dere under deres egne menn – Slik var også Sara lydige mot Abraham og kalte ham herre. Hennes barn er dere blitt, om dere gjør det gode uten å la dere skremme av noe (1 Pet 3:1,6).

TIL FORELDRE

Og dere fedre: Vekk ikke sinne hos deres barn, men oppdra dem med Herrens tuktt og formaning (Ef 6:4, Kol 3:21).

TIL BARNA

Dere barn: Vær lydige mot deres foreldre, i Herren! For dette er rett. Hedre din far og din mor! Det er det første av budene som det er knyttet løfte til – for at må gå deg godt, og du må leve lenge i landet (Ef 6:1-3).

TIL TJENESTEGUTTER OG TJENESTEJENTER, DAGLØNNERE OG ARBEIDSFOLK

Dere tjenere: Vær lydige mot deres jordiske herrer, med respekt og aktelse av et oppriktig hjerte, som mot Kristus selv. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men som Kristi tjenere, så dere gjør Guds vilje av hjertet. Gjør deres tjeneste med et villig sinn, som for Herren og ikke for mennesker. For dere vet at det gode som enhver gjør, det skal han få igjen av Herren, enten han er trell eller fri (Ef 6:5-8).

TIL HUSFEDRE OG HUSMØDRE

Og dere herrer: Gjør likedan med dem, så dere lar være å bruke trusler. Dere vet jo at

både de og dere selv har den samme Herre i himmelen, og han gjør ikke forskjell på folk (Ef 6:9).

TIL UNGDOMMEN I ALMINNELIGHET

Likeså skal dere unge underordne dere de under de eldre. Og dere alle må ikke dere ydmykhet mot hverandre. For Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde. Ydmyk dere derfor under Guds veldige hånd, for at han kan opphøye dere i sin tid (1 Pet 5:5f)

TIL ENKENE

Men den som virkelig er enke og står alene, hun har satt sitt håp til Gud. Hun lever i bønn og påkallelse natt og dag. Men den som lever etter sine lyster, er levende død (1 Tim 5:5f).

TIL ALLE OG ENHVER

Og hvilket som helst annet bud, de sammenfattes i dette ord: Du skal elske din neste som deg selv. Rom 13:9b. Framfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker (1 Tim 2:1).

**Når hver sitt gudsord lære vil,
da står det godt i huset til.**

*Fra Martin Luthers lille katekisme,
Konkordieboken, Lunde Forlag, 1985
Bibeltekster fra Norsk Bibel 88/07*

VÆR BEREDT TIL Å VITNE!

Av Mikkel Vigilius

«Omås i visdom med dem som er utenfor. Kjøp den laglige tid! La deres tale alltid være vennlig, men krydret med salt, så dere vet hvordan dere skal svare enhver.»

(Kol 4:5-6)

Det er tankevekkende at det står så lite om personlig evangelisering i Det nye testamentet (NT). Det er kun to små avsnitt som taler direkte om denne saken (Kol 4:5-6 og 1 Pet 3:15-16). I begge avsnitt betones at vi som kristne må være oppmerksomme på anledninger som spontant oppstår til å vitne om Jesus når vi lever med ham midt i verden. Dette er vårt felles kall til personlig evangelisering! I all sin enkelthet: Å leve godt med Jesus i verden, og så regne med og be om at det vil bli gitt anledninger til å vitne.

SPØRSMÅL

Kol 4:5-6 forutsetter at vi lever som bekjennende kristne midt iblant dem som er 'utenfor'. Når vi gjør det, vil det nødvendigvis oppstå 'gunstige øyeblikk' til å vitne om Jesus. Teksten synes å forutsette at det typisk skjer ved at de ikke-kristne stiller spørsmål til vår tro og vårt liv. Da må vi bruke anledningen og svare dem vennlig – og med 'salt' i våre svar.

Hva som nøyaktig ligger i at vår tale skal være krydret med salt, kan være vanskelig å si. Men det er tankevekkende at saltet her omtales som et krydder. Når en matrett krydres med salt, vekker den tørst. Om det er det Paulus tenker på, er vanskelig å si. Men det er uansett et gjennomgående trekk ved de evangeliserende samtalene vi finner i NT, at de vekker åndelig tørst hos de ikke-kristne.

Det skjer typisk ved at de ikke-kristne blir minnet om at de er uten Guds nåde og utenfor Guds rike (se f.eks. Jesu samtaler i Joh 3 og 4).

Dette er det grunnleggende sikte med alle evangeliserende samtaler. Å skape bevissthet hos mennesker om deres egentlige og dypeste nød – at de er borte fra Gud. Vårt kall er å formidle dette budskapet – med vennlighet!

I møte med denne utfordringen blir vi små. Og det er godt! Utfordringen er overveldende, og den driver oss inn til Gud i bønn om hans hjelp og medvirkning! Slik var det også for Paulus. Rett før de siterte vers i Kolosserbrevet oppfordrer han de troende til å be for ham om at han må få nåde til å tale rett om Kristi hemmelighet, og om at Gud selv vil åpne en dør for Ordet (Kol 4:3-4).

HÅN OG LIDELSE

«Men om dere øg skulle lide for rettferdighets skyld, er dere salige. Frykt ikke for dem, og la dere ikke skremme, men hellige Kristus som Herre i deres hjerter. Vær alltid beredt til å forsvare dere for enhver som krever dere til regnskap for det håp som bor i dere! Men gjør det i ydmykhet og med frykt, idet dere har en god samvittighet, for at de som laster deres gode ferd i Kristus må bli til skamme i det de baktaler dere for, som om dere var ugjerningsmenn» (1 Pet 3:14-16).

Også i denne teksten virker det som om det er forutsatt at anledningen til å vitne vanligvis vil oppstå ved at ikke-kristne stiller spørsmål til oss. Den siste del av teksten tyder på at det særlig er den kjennsgjerning at vi lever annerledes som må forventes å gi

anledning til spørsmål og utfordringer. Dermed kommer samtalen ifølge Peter nødvendigvis til å handle om vårt håp! Det er en bemerkelsesverdig slutning. Peter synes å ta for gitt at det evige håpet i den grad bestemmer og former våre liv, slik at det uvegerlig vil gi anledning til undring, hån – og spørsmål! Her er ikke så lite stoff til ettertanke og selvransakelse.

Peter forutsetter altså at våre samtaler med ikke-kristne om troen meget sannsynlig vil innledes med hånende kommentarer og spørsmål. Det skal vi ikke la oss slå ut av. I stedet skal vi glede oss over anledningen til å vitne, og møte hån og spott med omvendt gjengjeldelse: Ydmykhet, gudsfrykt og god samvittighet.

At vi hånes for vår tro bør ikke overraske oss. Som det gikk Jesus, vil det gå oss hvis vi vandrer i hans spor. «Husk det ordet som jeg sa til dere: En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, så vil de også forfølge dere» (Joh 15:20a). Når vi hånes for vår tro, må vi glede oss over det, fordi vi hører sammen med Jesus. Og så må vi følge ham også i den måten han møtte hån og spott:

«... Kristus led for dere, og etterlot dere et eksempel, for at dere skal følge i hans fotspor, han som ikke gjorde synd, og det ble ikke funnet svik i hans munn, han som ikke skjelte igjen når han ble utskjelt og ikke truet når han led, men overlot det til han som dømmer rettferdig» (1 Pet 2:21b-23).

Hån for troens skyld er en gudgitt anledning

til å bli knyttet til Gud. Vi må overgi vår sak til ham som til slutt vil dømme alt og alle rettfærdig. Det blir ikke uretten som seirer. All urett skal bli gjort opp, om ikke før så på dommens dag. Det vil Gud sørge for. Han kaller oss til å legge all urett som møter oss i hans gode hender, og la ham ta ansvar for alt. På dette grunnlaget kan vi møte selv våre motstandere med kristen kjærlighet og et vitnesbyrd om Jesus.

LEV NÆR DIN FRELSE

Men hvordan blir vi i stand til å vitne om Jesus i hverdagen vår, når en anledning plutselig oppstår? Det gir Peter selv svaret på:

«Hellige Kristus som Herre i deres hjerter» (1 Pet 3:14b). Veien til ekte og friskt vitnesbyrd i hverdagen er å la Jesus ta bolig i våre egne hjerter gjennom evangeliet. Da bevares troen vår sunn og levende. Det er den altavgjørende forutsetning for et åndskraftig vitnesbyrd om Jesus overfor andre.

Det ser så passivt ut. Vi sitter stille med Bibelen vår, leser, takker og ber. Vi sitter på bedehuset eller annen forsamling og lytter til sann forkynnelse av Guds ord og tar det til oss. Vi er med ved nattverdbordet og mottar Jesus selv.

Det ser svakt ut. I virkeligheten er det det mest åndelig dynamiske, kraftfulle og virkningsfulle av alt! Her salves vi med Ånd og kraft fra det høye. Her finner vi hvile i et fullbrakt verk – utenfor oss selv. Her erfarer vi på nytt at det å være en kristen er frihet, trøst og glede! Her fornyes den evangeliske tro i oss, vi ånder fritt, og en kilde med levende vann åpnes i vårt indre liv. Her dannes vi til vitner av Guds egen Ånd, og det skapes et levende, friskt og ekte vitnesbyrd om Jesus – innenfra!

Forsømmer vi det nære samlivet med Jesus i bønn og tilegnelse av hans ord, visner troen i oss, og det kjødelige selvlivet i oss blir sterkt. Trangen og lysten til å vitne om Jesus dør ut. Så kan vi selv prøve å presse et vitnesbyrd fram, men det nytter ikke noe.

C.O.Rosenius har sagt: Å prøve å manne seg selv opp til å vitne om Kristus, nytter ikke. Det blir ikke til noe. Alt er så tungt og umulig. Presses vitnesbyrdet likevel fram, blir det så kraftløst og lunkent at det ikke kan gi noe liv. Derfor må alle vi som vil arbeide på menneskers frelse huske Jesu ord om kilden i det indre. Et sunt og levende trosliv med Ham er det eneste som gir verden liv ... Da først blir det en kilde som med indre, tvingende kraft veller fram (fra *Veiledning til fred*, dansk utgave, 1989).

Her går veien til et åndelig, kraftfullt vitnesbyrd i verden. At kristne menn og kvinner lever godt med Jesus midt i verden og bruker de gitte anledningene til å vitne om Ham.

Fra *Ved evangeliets kraft*, s. 48-52.

Luthersk Missionsforenings
Bibelskoles Elevforening 2005.
Mellomtitler og til norsk ved red.

TYKIKUS, EPAFRAS OG NYMFAS

Av John Peder Samdal

Kjenner du Tykikus, Epafra og Nymfas? De er tre av en hel mengde personer vi ikke vet så mye om og som ikke er kjent som de store skikkelsene i Guds ord, men som det likevel er funnet plass til i Guds tale til verden. Mange ting skulle vi like å vite, som Gud har tiet om i sitt ord. Og mange ting er det som vi ikke tenkte vi trengte å vite, men som Gud likevel har talt til oss i sitt ord. Blant annet noen korte ord sist i Paulus' brev til kolosserne, om Tykikus, Epafra og Nymfas.

De er de troendes brødre, som den gang levde sitt liv i troens vandring med Jesus. Vi vandrer den samme vei i dag, mot det samme mål, i de samme Jesu fotspor. Så kan vi også lære noe av disse som ikke spilte noen av «hovedrollene», men som var like mye en del av Kristi legeme som det Paulus og Peter var. Kanskje noe av det vi skal lære er å være fornøyd med å være det lem på legemet Gud har gitt oss å være, og med iver leve vårt liv og vår tjeneste der vi er satt (se 1 Kor12). «Dere er Kristi legeme, og hver for seg hans lemmer» (1 Kor 12:27).

TYKIKUS

Om Tykikus sier Paulus: «Han er min kjære bror og trofaste hjelper og medtjener i Herren» (Kol 4:7) Hvilken glede for Paulus å ha en han kan omtale med slike varme ord. Kjær bror – trofast hjelper – medtjener i Herren. «Kom i hu mine lenker!» sier han sist i brevet (Kol 4:18). Paulus trengte hver bror og søster som husket på ham i bønn og stod med ham i troens gode strid.

Har du noen som du står sammen med? Noen du kan glede deg over og gi det samme vitnemålet, kjær bror, trofast hjelper og

medtjener i Herren? Glem ikke å takke for disse, og tal vel om dem. «Vær varmhjertet mot hverandre i broderkjærlighet! Kappes om å hedre hverandre!» (Rom 12:10) Og skulle ikke du med iver tjene Herren slik at andre kan si det samme vitnemål om deg? «Vær ikke lunkne i iveren! Vær brennende i ånden, tjen Herren!» (Rom 12:11)

EPAFRAS

Om Epafra sier Paulus «Han er en Kristi Jesu tjener som alltid strider for dere i sine bønner, for at dere kan stå fullkomne og fullvisse i all Guds vilje» (Kol 4:12). Epafra var fra Kolossæ og hørte hjemme i menigheten der, men synes nå å dele fangenskap med Paulus i Roma (Filem23). Der i fengselet ligger brødrene i Kolossæ ham på hjertet. Paulus sier videre om ham: «For jeg gir ham det vitnesbyrd at han har mye strev for dere» (Kol 4:13). Her er enda en bror vi kan glede oss over, en som strider og strever for sine troende brødre og søstre. Avstand og fengsel hindrer ikke Epafra i å tjene sine brødre, han kan fortsatt stå i den viktigste kampen, bønnekampen.

Måtte vi få følge etter Epafra i dette, at vi lå hverandre på hjertet, og at vi gjorde oss strev for å komme hverandre til hjelp, ikke minst i det å stride for hverandre i bønn for Herrens åsyn.

NYMFAS

Om Nymfas sies ikke mye, mer enn at han får hilsen fra Paulus, og at han har et åpent hjem for de troende: «Nymfas og menigheten i hans hus» (Kol 4:15). Det er godt når de troende åpner hjemmene for hverandre. «Kom de hellige til hjelp i deres nød.

Legg vinn på gjestfrihet!» (Rom 12:13) Det er en stor rikdom med åpne hjem, hvor de troende får komme sammen for samlinger om Guds ord og samfunn med hverandre. Vi sier i ordtaket at der det er hjerterom, er det husrom. Måtte dette være sant om oss, at vi har rom for troens folk i våre hjerter og våre hjem.

IKKE LEVE FOR SEG SELV

Dette var ganske kort om tre av de mange brødre og søstre som Paulus omtaler i sine brev. Vi forstår at disse var viktige både for Paulus selv og for de andre troende.

Og slik er det mellom de troende, de er viktige for hverandre. Vi lever ikke livet for oss selv, men i samfunn med hverandre og i tjeneste for hverandre. Paulus siste hilsen i brevet, som han skriver med sin egen hånd (han hadde en som skrev etter hans diktat ellers i brevet), sier ganske mye, om det enn

er kortfattet: «Hilsen med min egen, Paulus' hånd. Kom i hu mine lenker! Nåden være med dere!» (Kol 4:18)

Han minner dem ganske enkelt om de prøvelser han selv står i, for han trenger at de står sammen med ham i hans strid for evangeliet. Og de trenger dette også for sin egen del, at de ikke lever seg selv nok, men lever for Kristus ved å tjene Paulus og hverandre. Så kan han hilse dem med det som binder dem sammen og gjør dem til brødre og søstre, nemlig Guds nåde i Jesus Kristus. Vi er knyttet sammen med blodsband, knyttet sammen i renselsen i Jesu blod: «Men dersom vi vandrer i lyset, likesom han er i lyset, da har vi samfunn med hverandre, og Jesu, hans Sønns blod rensar oss fra all synd» (1 Joh 1:7)

...

NYTT BIBELSKOLEÅR PÅ FOSSNES

I skrivende stund er skoleåret allerede godt i gang. I løpet av august kom det stadig inn nye søkere, og et par uker inn i skoleåret var vi 17 elever. Det betyr at det er en fin flokk både i klasserom og internat. Det er både en stor glede og et stort ansvar for oss i personalet. Måtte den enkelte få et godt utbytte av skoleåret, bli ført inn i Guds ord og grunnfestet i troen på Jesus, og samtidig få et fint opphold med nye venner for livet.

Bildet over er fra skoleturen til Trøndelag andre uka i september. 15 av elevene var med på turen, og det var møter både på Nardo i Trondheim, Mosvik, Steinkjer, Bangsund og Bangdalen. På dagtid ble det tid til både undervisning, ulike aktiviteter og litt sightseeing. På hjemturen var det overnatting og møte i Hurdal. Takk til alle som tok imot elevene, og takk for husrom og matservering!

Vær med i bønn både for elevflokken, for lærere og øvrig personale på Fossnes! «Godt å tenke, tale, gjøre, dertil må din Ånd oss føre.»

Bakerst fra venstre: Ida Johansson, Emmi Eliasson, Lilly Mari Høgetveit, Olivia Høyland, Benjamin Thorbjørnsen, Erlend Klavenæs, Matheus Fjell.

Forrest fra venstre: Eline Mangelrød, Kaja Fossli, Heidi Brennsæter, Rakel Lingmalm, Julie Fjell, Gitte Klavenes Aasen, Benjamin Nygård.

Ikke med på bilde: Linea Jäck, Zyrillene Espira, Patrick Kelly Høva.

VITNESBYRD FRA BOLIVIA

Av Pastora Ojeda

Uten Jesus ville jeg ha vært fortapt. Jesus Kristus er mitt liv. Han er den som holder meg oppe hver eneste dag.

Jeg var ikke så gammel da vi som familie var kommet i en svært smertefull situasjon, og jeg begynte å rope til Gud. Moren min hadde nemlig bestemt seg for å reise fra oss, for aldri å komme hjem igjen. Grunnen var at far var veldig voldelig, og de kranget mye.

Det var et sjokk for oss da mor forlot oss. De yngre søsknene mine ble overlatt til min varetekt. Jeg var 13 år da. Det var før jeg begynte å gå i en evangelisk kirke, og midt i min sorg og smerte ropte jeg til Gud: «La moren min komme tilbake den veien hun dro, og la meg få møte henne igjen.»

Noen dager senere, skjedde akkurat det jeg ba om. Tenk hun kom tilbake til oss! Fra det øyeblikket av begynte jeg å tenke mer på Gud og at han kunne svare på bønn.

Jeg kommer fra en svært fattig familie på landsbygda, fra et lite samfunn nord i Bolivia, ikke langt fra byen Potosi. Jeg er eldst av syv søsken. På grunn av mye vold fra min far måtte vi reise fra ham og migrere til byen Cochabamba, uten å vite hva som ventet oss på det nye, ukjente stedet. Situasjonen var fortvilet. Min mor begynte å drikke, og fra da av måtte jeg ta mye ansvar og skaffe mat til familien. Jeg jobbet veldig hardt og sørget for at søsknene mine ikke manglet noe.

I nærheten av huset der vi bodde lå en evangelisk kirke, som vi ble invitert til. Hjertet mitt ble fylt av glede da jeg første gang hørte lovsangen og Guds ord forkynt.

Jeg følte at dette var øyeblikket jeg hadde ventet på for å gi mitt liv helt til Herren, og jeg tok snart denne viktige avgjørelsen.

Senere møtte jeg mannen min, René Villegas, i byen Cochabamba. Gud velsignet meg med en fantastisk mann. Etter å ha gitt sitt liv til Jesus, ble han kort tid senere kalt til å arbeide i Guds rike, og han har tjent Herren trofast i ulike sammenhenger. Gjennom hele denne tiden, fra vi giftet oss, har Gud vært med oss. Vi har fire barn og alle ønsker å gå på Guds vei, og vi har aldri manglet mat på bordet. Det har vært knapphet mange ganger, men det er godt å leve under hans åndelige velsignelse.

Noe av det beste vi har opplevd var at vi mottok andaktsboken «Hver dag med Gud» av Carl O. Rosenius [Den store husandaktsboken]. Fra det øyeblikket jeg begynte å lese den, forandret mitt liv seg. Tidligere hadde jeg tillit til egen styrke, men nå har jeg funnet trøst i vår Herre Jesu Kristi fullkomne verk, i Jesus alene. Han er blitt min hjelp og min styrke, og nå får jeg hvile i ham hver eneste dag. • • •

OMGANGEN MED GUD I ORDET OG BØNNEN

Av Olav Valen Sendstad

«Vær vedholdende i bønningen, så dere våker i den med takk til Gud.»

(Kol 4:2)

Bevisst, personlig liv med Gud er samfunn, at Gud og du finner sammen. Det er samvær, at Gud og du er sammen. Det er samliv. Det er samtale, at du og Gud taler sammen.

Gud taler til deg. Det gjør han ved Ordet, i Guds ord.

Taler du til Gud, så er det bønn.

Guds ord og bønningen er de midler som samlivet mellom Gud og deg foregår ved.

Den rolle Ordet og bønningen spiller i gudslivet, er ofte – og med rette – blitt sammenliknet med åndedrettet. Et sunt legemlig liv er avhengig av at det fritt og regelmessig kan puste inn den friske luften for å få blodet rensket og puste ut den forbrente luft for å få ført bort skadelige stoffer fra blodet. Du må puste inn og ut, ellers blir du kvalt øyeblikkelig.

Ordet og bønningen er sjelens åndedrett: Idet vi tar Ordet inn i hjertet ved å høre det, renser det vårt indre menneske (jfr 1 Pet 1:22); og idet vi utøser vårt hjerte i bønn for Gud, føres alt det som er urent og selvisk ut og fram for ham. Men vi må «puste både inn og ut». Et gudsliv verken oppstår eller består bare ved å høre Ordet uten bønn. Heller ikke bare ved å be uten å høre Ordet, men ved bedende å høre Ordet og ved hørende å be til livets Gud.

Dette vil vi prøve å si litt om i det følgende.

I mange kretser hvor en er opptatt med åndelige spørsmål, er det i grunnen lite forstått hva det innebærer at gudslivet er et samfunn. Hovedordet for kristenliv er for så altfor mange slett ikke «samfunn» eller «samliv», men «opplevelse».

Mange har dannet seg den forestilling om at gudslivet liksom føyer seg sammen i serier av opplevelser. Og disse opplevelser framstilles ofte på mange forunderlige måter. En tenker: Har et menneske mange opplevelser med Gud, så er det en sunn kristen og et åndsfylt menneske. Men uteblir opplevelsene, så er en syk eller verdsliggjort i sitt gudsliv. Følgelig tar en i bruk et slags åndelig «termometer». Ved det vil en avlese stigninger og fall i varme og mindre varme opplevelser. Mange er rett og slett forutbestemt innstilt på dette punkt. Hvor ofte kan en ikke høre slike uttrykk som f.eks.: «Jeg ville gjerne bli en kristen, men det kan jeg jo ikke rå med selv, det må komme over meg, jeg må oppleve det, det kan en ikke ta seg til.» Eller: «Jeg har så lite åndelige opplevelser nå, det var annerledes før, men nå er jeg slapp og sløv. Jeg går bare og venter på opplevelser som kan fornye meg.»

Det er en bunnfalsk innstilling til Ordet og bønningen som finner uttrykk i en slik tankegang.

For å ta fram bildet om mann og hustru: Det er jo komplett meningsløst, hvis en ville oppfatte sitt ekteskap som sammensatt av en rekke «opplevelser». Et ekteskap er ikke en serie enkeltstående begivenheter, men er selve samlivet i det brokete mangfold og

den rikt nyanserte omgang fra dag til dag. Bryllupsdagen og andre tilsvarende begivenheter vil nok ektefellene kalle «opplevelser», men ikke det daglige samliv. – Slik er det også med gudslivet. En kan muligens kalle vår åndelige bryllupsdag – altså den første omvendelse og de sterke omstendigheter som bidro til å gi vår omvendelse dens store betydning – for «opplevelse». Men det etterfølgende liv med Gud består ikke i en serie av enkeltstående opplevelser der summen blir gudsliv. Nei, det er – om det ellers er normalt – et samliv, et samfunn, fra dag til dag.

Det er derfor et annet hovedord enn «opplevelse» som kjennetegner det kristne gudsliv. Og det er ordet «opplysning» eller Lys.

Et blikk på erfaringene vi gjør, viser det.

Når den vakte sjel fra dag til dag ser mer av sin synd og sin onde natur, da beror det på at Guds Ånd «opplyser» ham gjennom loven om disse ting. Når et menneske kommer til frelsesvisshet – og fylles av den fred og fryd den gir – da kan det nok fortone seg som en mektig opplevelse. Men ved nærmere undersøkelse er det overveldende i denne erfaring nettopp at en ved evangeliet får lys over hvordan det forholder seg med ens frelsessak. Hver gang et Guds barn kjenner seg velsignet i sin ånd ved å høre eller lese Ordet, er velsignelsen fra en side sett nettopp at han får nytt lys eller mer lys i Ordet.

Her ser vi hvilken rollet lyset eller opplysningen i Ordet spiller i gudslivet.

Forskjellen mellom «opplevelse» og «opplysning» er grei nok. Den som opplever noe får dermed noe som vel kan bli et skjønt

gripende minne. Men det svinner igjen. Den derimot som opplyses, får ved det noe til varig eie for sin ånd. Han får noe som ikke uten videre svinner og går over i minnenes verden, men som går inn som varig eie i hans ånds funksjoner. I kristen språkbruk pleier vi gjerne å uttrykke det slik: En kan ikke leve på gamle opplevelser. Nettopp fordi de svinner bort. Men i all sann åndelig erfaring er det noe som ikke svinner, nemlig lyset i Ordet. Og i dette lys, på dette lys, kan vi leve fortsatt.

Ved opplysning i Ordet vokser et Guds barn på vanlig måte sammen med Guds tanker, og eier i dette lys en stadig dypere og varig kontakt med Gud.

Kontakten med Gud, den levende rapport med hans Ånd, kommer bare i stand gjennom Ordet og bønner – på det personlig-bevisste alderstrinn. Denne kontakt kjennetegner samlivet med Gud.

La meg få lov til å si litt om denne kontakt med Gud i bønner og Ordet. Jeg begynner med bønner, og fortsetter med Ordet.

Vi har erfaring for hvordan det kan gå for seg når vi ber: Til tider kjenner vi en forbindelse med Gud så levende og virkelig at den fyller oss med salig fred og glede – uansett hvordan vårt liv ellers kan arte seg i verden. Men til andre tider kan denne følelsen av kontakt bli helt borte. Vi får ikke samlet oss, tankene farer hit og dit, vi klarer knapt nok å be Fadervår uten å måtte begynne forfra gang på gang. Undertiden faller bønnens ord oss lett og utvunget i sinn og munn, andre tider kjennes det aldeles umulig å finne ord for sine bønnetanker.

Det som gir oss følelse av kontakt er en forunderlig bevissthet om at Gud hører, at våre ord ikke dunster bort i vær og vind, at det synker inn i en annens bevissthet, oppfattes av en annens ører. Og når vi er ordløse i vår bønn, kan det skyldes mange ting: Uendelig takk og glede, stor sorg og bekymring, eller hjelpeløs atspredthet og sløvhet.

Alle denne omskifting i kontaktfornemmelse, i ord og ordløshet, gjelder det ikke å ta altfor tungt og høytidelig. For gjør vi det, kan vi så lett bli bytte for all den falske åndelighet i verden, den som lover og forespeiler oss at det gis åndelige «opplevelser» som er i stand til å gjøre oss til «ren og skjær bønn». Nei, det er en annen vei som er bedre og sunnere, og som gir bedre framgang i bønn.

Vi kan merke oss Jesu anvisning på hjelp til bønn. Da disiplene ba han lære dem å be, lærte han dem Fadervår (Luk 11:1ff). Dermed ga han dem ikke bare et ypperlig skjema, et godt mønster for bønner. Men han lærte dem fremfor alt å be med bestemte og faste ord som de skulle gjøre til sine ord i bønnen.

Det er lærerikt og betydningsfullt.

Det viser nemlig at Jesus, med klar forståelse for våre bønnevanskeligheter, ikke bare vil vi skal be frie bønner etter eget ordvalg, men også faste bønner med ord som Guds Ånd har gitt andre og dermed lært oss ved andre mennesker.

Erfaringen stadfester det sunne og riktige i dette.

Den som alltid ber bare med frie, selvvalgte ord vil snart løpe tørr i sitt bønneliv. Bønneemnene blir stadig færre, ordvalget stadig fattigere, bønnetankene mer og mer stereo-

type, kort sagt: han får stadig mindre å tale med Gud om. Som regel ender det med at han bare taler med Gud om sine nærmeste anliggender. Han kretser mer om seg selv og sitt enn om Gud og hans fortrolige råd.

På den andre siden var det naturligvis ikke Jesu mening at vi bare skulle be faste bønner. Også det utarter. Så blir vårt bønneliv mer og mer form og vane, ramser og bønneregler og «rosenkranser», og nådens og bønnens Ånd viker fra oss.

Nei, en sunn veksling, en jevn forening av fri og fast bønn – det er middelet til å bevares i bønnekontakt med Gud. Bruk den frie bønnen, når ditt hjerte er fylt, bruk den faste når du kjenner mindre trang og glede i bønn!

Fadervår er en vidunderlig bønn. Det har hendt meg personlig i mange vanskelige spørsmål, når jeg ikke har visst hva eller hvordan jeg skulle be til Gud, at jeg ved å be Fadervår ikke er kommet lenger enn til en av de første bønner – og er blitt så grepet eller fylt av dem at jeg måtte vite jeg hadde fått rett forbindelse med Gud.

En velsignet måte å omgås Gud i bønn er å be under bibellesning. Da stanser en ved passende bibelvers og gjør dem til bønneemne. Det utvider bibelhorisonten og gir rikere bønneemner. En får mer å snakke med Gud om enn akkurat arbeid, penger, mat, hus, hjem, barn og helse.

Framfor alt er det velsignet å be med Bibelens ord. Når du leser de bønner som du finner her og der i Bibelen, så bruker du disse bønner, vender dem til Gud som dine ord og gjør dem til ditt ord i bønn.

Hva kan vel på naturlig måte gi rikere og mer levende kontakt med Gud enn, når en

selv mangler ord, å be med Guds ord? Da får Ordet et herlig lys i din ånd. Da smelter hjertet sammen med Ordet i en levende tro som påkaller Gud. Og da må det bli kontakt, om det noen gang skal bli det: Når Guds ord og dine ord smelter sammen i en hjertets enhet. Den første gang en ber på denne måten blir som regel en herlig «opplevelse». Men fortsetter du på denne vei, så vil du snart få se at den gir mer enn skjønne minner om skjønne bønnestunder. Den gir deg varig del i noe av Gud selv. Den gir et liv i ditt hjerte som du ellers ikke får fatt i noe sted i verden. Og et lys i din ånd og forstand som intet annet kan gi deg. Det er samfunns-velsignelse i livet med Gud.

La meg i denne forbindelse minne deg om Salmeboken [O.V.S. tenker her på Landstads reviderte salmebok]. Bak i den finner du en liten «bønnebok» med bønner for hver dag i uken og for bestemte anledninger i livet. Den bør du bruke. Eier du et gammelt eksemplar av Johan Arnts «Sanne kristendom», vil sikkert den bønnebok du finner der, «Paradisets urtegård», bli til stor velsignelse. Ellers er også det å lese salmer og åndelige sanger i salmebøker og sangbøker en rik måte å be til Gud på.

Så noen ord om kontakt med Gud i Ordet.

Av erfaring vil mange vite hvordan det også her kan skifte. Snart kjennes Skriften så åpen. Det er som hvert ord av den taler til oss det vi gjerne vil ha for vår sjel. Det er som vi forstår den så godt. Snart kan den være helt lukket. Vi forstår ingen ting av den, det den sier angår oss liksom ikke. Ingen ting passer til det vi trengte å få høre.

Heller ikke denne skifting bør vi ta altfor

tungt og høytidelig. Derimot bør vi legge oss på sinne hovedregelen for all bibellesning: Hopp over alt du ikke forstår – dvel ved det du forstår. Følger vi nemlig den regel konsekvent, blir det etter hvert færre og færre steder vi hopper over. Forståelsen utvides, det uklare forsvinner, og fram fra Bibelens blad lyser sterkere og sterkere han som den først og sist vitner om: Jesus Kristus.

Bibelen er Boken, «Bøkenes bok». Verdenslitteraturens «bestselger» - og dens funklende stjerne. Det er ikke så underlig. Den har jo ikke bare visse historiske mennesker til forfattere. Den er Guds bok, har Guds Ånd til forfatter. Derfor atskiller den seg fra alle andre bøker. Andre bøker tåler å leses to eller tre ganger hvis de er riktig gode. Så kan en dem. Med Bibelen er det helt annerledes. Første gang en leser i den, forstår en lite eller ingenting. Men lar en seg ikke avskrekke og leser mer, så finner en mer. Og jo mer du leser, desto mer finner du. Aldri blir den utlest. Aldri kan du den. Alltid gir den noe nytt, noe du ikke så eller ikke forstod før. Aldri blir den kjedelig for den som leser den. Det er bare de som ikke leser den som finner den kjedelig. Men de har i grunnen ingen rett til å ha noen mening om den.

Les hele artikkelen på
nll.no - enten under fanen «Media» -
«Bladet Lov og Evangelium», L&E 05-26,
eller ved å scanne QR-koden.

MØTEKALENDER

OKTOBER

13.okt.-28.nov. Sør Amerika
Marit og Ingar Gangås

14.-15. Øvre Vats
John Peder Samdal

17. Konfirmasjons-undervisning
John Peder Samdal

18. Fossnes*
Asbjørn Fossli

19. Steinkjer
Finn-Widar Knutzen

22.-25. Steinsdalen
Per Bergene Holm

22.-23. Molde
Sigbjørn Agnalt

23.-25. Høstleir på Ersdalstun
Tobias Fjell, Jostein Brennsæter

24.-25. Eide
Sigbjørn Agnalt

25. Fossnes*
Lars Fredrik Ellingsen

29.-31. Forkynnerseminar
Per Bergene Holm

NOVEMBER

6.-8. Inderøy
Finn-Widar Knutzen

7.-8. Langli
Bjarne Gjuvsland

8. Årnes
Fredrik Thorbjørnsen

8. Fossnes*
Tobias Fjell

10.-15. Bibelkurs Fossnes
PBH, LFE, MF, Bjarne Gjuvsland, Nils Borge Teigen

15. Fossnes*
Nils Borge Teigen

14.-15. Drevsjø/Rena
Eirik Brennsæter, Steinar Guddal

16. Steinkjer
Finn-Widar Knutzen

20.-22. Konfirmasjons-undervisning
John Peder Samdal

22. Fossnes*
Konrad Fjell

25.-29. Gyland/Sira
Martin Fjære, Benjamin Varhaug

30. Steinkjer
Finn-Widar Knutzen

DESEMBER

5.-6. Årnes
John Peder Samdal

10.-11. Molde
Aron Berre

11.-13. Langli
Finn-Widar Knutzen

12.-13. Eide
Aron Berre

13. Steinkjer
Jostein Brennsæter, Jakob Knutzen

13. Fossnes*
Curt Westman

HØSTLEIR FOR UNGDOM PÅ ERSDALSTUN I AGDER, 23.-25. OKTOBER

Talere: Tobias Fjell og Jostein Brennsæter

Leiren er beregnet på ungdom fra 7. klasse og oppover.

BIBELKURSUKE PÅ FOSSNES 10.-15. NOVEMBER 2026

Talere: Lars Fredrik Ellingsen, Martin Fjære, Per Bergene Holm, Bjarne Gjuvsland og Nils Borge Teigen.

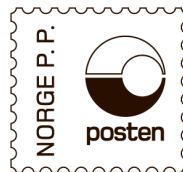
Frist for påmelding til måltider og overnatting er 10. oktober. Men undervisningen er åpen for alle, unge og eldre.

Ta kontakt på fossnes.husmor@nll.no ved påmelding etter frist.

Minner også om nyttårsleir på Fossnes, mer info kommer på nll.no.

Møter fra Fossnes merket med stjerne (*) blir direktesendt, se link på nll.no.

Ønsker du fritt forkynnerbesøk fra Lekmannsmisjonen, er det bare å ta kontakt på mail: sekretar@nll.no.

Returadresse:
Lov og Evangelium
Wikes vei 3,
3243 Kodal

Meld fra om adresseendring til abonnementsansvarlig

ER DU EN DEMAS?

Av H. E. Nissen

«Lukas, den kjære legen, hilser dere. Likeså Demas» (Kol 4:14).

Demas er nevnt tre ganger i brevene til Paulus. Han nevnes sammen med Lukas og omtales som Paulus' medarbeider. Men i sitt siste brev forteller Paulus at Demas har forlatt ham av kjærlighet til verden.

Demas er smertebarnet i livet til Paulus. På samme måte som Judas var det for Jesus. De var med i den innerste kretsen, men helt inn dit nådde verden med sine fangarmer. De ble levende eksempler på at Bibelen taler sant når den sier: «Om noen elsker verden, da er ikke Faderens kjærlighet i ham» (1 Joh 2:15). Kjærlighet til verden og kjærlighet til Jesus utelukker hverandre.

Er du en Demas eller en Judas i den innerste kretsen?

Elsk ikke verden, heller ikke de ting som er i verden. Verdens makt er stor. Du kan ikke løse deg selv. Du er helt avhengig av Jesus. Derfor må du igjen komme til ham som kan løse hver verdensbundet trell. Sønnen er den eneste som kan gjøre deg fri. Han rekker deg evangeliet og lar hjertet ditt smake at du er elsket av ham.

Han vender hjertet ditt mot seg selv. Han vekker kjærligheten din på ny, og du kan bekrefte at Bibelen taler sant når den sier: «Vi elsker fordi han elsket oss først».

Fra *Livets segerskrans*.
Luthersk Missions
Bibelskoles Elevforenings forlag, 2016.
Til norsk ved red.

